

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.4.2.30>

АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ОБЧИСЛЕННЯ ТА СПЛАТИ АКЦИЗНОГО ПОДАТКУ

Михайло Сіренко

аспірант кафедри фінансового права

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (Харків, Україна)

ORCID ID: 0000-0003-2863-3128

Анотація. У статті проведено аналіз процедур обчислення акцизного податку з урахуванням специфіки непрямого оподаткування. Зроблено акцент на поліаспектності порядку визначення податкової бази по акцизному податку, що зумовлено наявністю різних груп підакцизних товарів, які суттєво відрізняються за своїми характеристиками. Звернено увагу на особливості обчислення акцизного податку для підакцизних товарів (продукції), вироблених із давальницької сировини. Охарактеризовано специфіку обчислення акцизного податку в операціях із тютюновими виробами, що зумовлена можливістю застосування і адвалорних, і специфічних ставок. Окремий акцент зроблено на провадженні господарської діяльності, пов'язаної з реалізацією алкогольних виробів, коли є не тільки обов'язок обчислити та сплатити акцизний податок, а й дотримуватися порядку ліцензування такої діяльності. Визначено принципові моменти маркування підакцизних товарів марками акцизного податку.

Ключові слова: акциз, акцизний податок, база акцизного податку, об'єкт акцизного податку, порядок обчислення податку, сплата податку, ставки акцизного податку.

ACTUAL ASPECTS OF CALCULATION AND PAYMENT OF EXCISE TAX

Mykhailo Sirenko

*Postgraduate Student at the Department of Financial Law
Yaroslav Mudryi National Law University (Kharkiv, Ukraine)*

ORCID ID: 0000-0003-2863-3128

Abstract. The article analyzes the procedures for calculating excise tax taking into account the specifics of indirect taxation. Emphasis is placed on the multifaceted procedure for determining the tax base for excise tax, which is due to the presence of different groups of excisable goods, which differ significantly in their characteristics. Attention is paid to the peculiarities of calculating the excise tax for excisable goods (products) produced from toll raw materials. The specifics of calculating the excise tax on transactions with tobacco products, which is due to the possibility of applying both ad valorem and specific rates. Particular emphasis is placed on conducting business activities related to the sale of alcoholic beverages, when there is not only an obligation to calculate and pay excise tax, but also to comply with the licensing of such activities. The principal moments of marking of excisable goods by excise tax stamps are determined.

Key words: excise tax, excise tax, excise tax base, excise tax object, tax calculation procedure, tax payment, excise tax rates.

ISTOTNE ASPEKTY OBLICZANIA I WPŁACANIA PODATKU AKCYZOWEGO

Mykhailo Sirenko

*aspirant Katedry Prawa Finansowego Narodowego Uniwersytetu Prawniczego imienia Jarosława Mądrego
(Charków, Ukraina)*

ORCID: 0000-0003-2863-3128

Adnotacja. W artykule przeprowadzono analizę procedur obliczania podatku akcyzowego z uwzględnieniem specyfiki opodatkowania pośredniego. Nacisk kładziony jest na poliaspektowość procedury określania podstawy opodatkowania podatkiem akcyzowym, co wynika z obecności różnych grup towarów akcyzowych, różniących się znacznie pod względem cech. Zwrócono uwagę na cechy obliczania podatku akcyzowego dla towarów akcyzowych (produktów) wytwarzanych z surowców wtórnych. Scharakteryzowano specyfikę obliczania podatku akcyzowego w transakcjach z wyrobami tytoniowymi, co wynika z możliwości stosowania zarówno stawek od wartości, jak i specyficznych. Odrębny nacisk kładziony jest na prowadzenie działalności gospodarczej związanej ze sprzedażą wyrobów alkoholowych, gdy istnieje nie tylko obowiązek obliczania i wpłacania podatku akcyzowego, ale także przestrzegania procedury licencjonowania takiej działalności. Określono zasadnicze punkty znakowania wyrobów akcyzowych znakami podatku akcyzowego.

Słowa kluczowe: akcyza, podatek akcyzowy, podstawa opodatkowania akcyzowego, przedmiot podatku akcyzowego, sposób obliczania podatku, wpłacanie podatku, stawki podatku akcyzowego.

Вступ. Аналізуючи особливості обчислення і сплати акцизного податку, необхідно враховувати специфіку природи цього різновиду непрямого податку. За своєрідністю обчислення й сплати акцизний податок багато в чому схожий з аналогічними процесами, які властиві податку на додану вартість. Принципова різниця полягає в тому, що стосовно акцизів обчислення вартісних форм вираження пов'язується тільки з това-

рами (продукцією), тоді як щодо податку на додану вартість, то, крім цих предметів оподаткування, воно зачіпає також реалізацію робіт і послуг.

Під час обчислення акцизного податку варто поділяти такі категорії, як «сума податку, яка підлягає сплаті покупцем», та «сума податку, яка підлягає сплаті». Це пов'язано з розділенням формального та реального платника під час непрямого оподаткування. Сума податку, яка підлягає сплаті покупцем, відображає відносини між формальним та реальним платником акцизу: між особою, яка реально надає кошти для сплати акцизу у ціні реалізації товару (продукції), та особою, яка розглядається законодавцем як платник акцизного податку та перераховує кошти до бюджету. Сума податку, яка підлягає сплаті, характеризує відносини між формальним платником акцизу (тобто який визначений таким Податковим кодексом) та власником надходжень від сплати цього податку (державою або територіальними громадами). Законодавець, спираючись на це, переважно зупиняється на регулюванні другого аспекту відносин, акцентуючи увагу на характеристиці сум акцизного податку, який підлягає сплаті. Розмежування сум податку, які пред'являються покупцеві, та сум податку, які підлягають сплаті, пов'язано також з використанням пільг під час акцизного оподаткування, що можуть не розповсюджуватися на суми податку, які пред'являються покупцеві, і бути обов'язковими при сплаті акцизу.

Основна частина. Порядок справляння акцизного податку передбачає два режими, виходячи з характеру підакцизних товарів. На підставі такого критерію порядок обчислення акцизного податку різниться під час виробництва підакцизних товарів на митній території України та під час їх ввезення на митну територію України. Положення самостійного визначення суми податку платником, виходячи з об'єктів оподаткування, бази оподаткування та ставок акцизного податку, відповідає загальному правилу щодо обчислення податку, закріпленому у ст. 29 Податкового кодексу України (Податковий кодекс України, 2010: Ст. 29). Загальна сума акцизу становить суму, яка отримана в результаті додавання сум акцизу, обчислених для кожного виду підакцизних товарів і оподатковуваних акцизом за різними податковими ставками. Сума акцизу обчислюється за підсумками кожного податкового періоду стосовно всіх операцій із реалізації підакцизних товарів, дата реалізації яких належить до даного податкового періоду. Під час обчислення сум акцизного податку враховуються також податкові пільги за наявності законодавчо встановлених підстав.

Як вже зазначалося, особливості обчислення акцизного податку можуть бути диференційовані виходячи із характеру підакцизних товарів (продукції). Виходячи із цього критерію, порядок обчислення акцизу розподіляється на обчислення з товарів (продукції), які : а) виготовлені і реалізуються на території України; б) переміщуються через митний кордон України.

Із товарів (продукції), які виготовлені і реалізуються на території України, акцизний податок обчислюється у твердих ставках у кратній величині (гривня, євро й т. ін.) з одиниці (літр, кілограм, штука, сантиметри кубічні) або за ставками у відсотках до обороту від реалізації включає безпосередньо суму акцизного податку. При цьому оподатковуваний податком оборот від реалізації підакцизних товарів і належні до сплати до бюджету суми акцизного податку включаються платником у податкову звітність – декларацію акцизного податку за період, у якому відбулася реалізація товарів (продукції).

На застосуванні особливого порядку обчислення суми податку для підакцизних товарів (продукції), вироблених із давальницької сировини, наголошують автори Постатейного коментаря до Податкового кодексу України (Податковий кодекс України: постатейний коментар, 2011: 686-688). Такий порядок встановлений п. 217.2 ст. 217 Податкового кодексу України. Як і за загальним правилом, сума податку в такому разі обчислюється виходячи з об'єкта оподаткування, бази оподаткування та ставок цього податку, що діє на дату виникнення податкових зобов'язань. Проте увага звертається на те, що для товарів, вироблених на митній території України, датою виникнення податкових зобов'язань є дата їх реалізації виробником, в той час як для підакцизних товарів, вироблених із давальницької сировини, такою датою є дата відвантаження готової продукції її замовнику або за його дорученням – іншій особі. Ці правила встановлені п.п. 216.1 та 216.5 ст. 216 Податкового кодексу України, і відповідно, норма, закріплена п. 217.2, є певним дублюванням (Податковий кодекс України, 2010: Ст. 216, 217).

Окрім загальних правил обчислення акцизного податку з товарів, вироблених на митній території України, стаття 217 Податкового кодексу встановлює також деякі правила сплати акцизного податку. Пунктом 217.3 закріплено правило сплати податку виключно в національній валюті, а п. 217.4 – виключно грошову форму сплати податку шляхом взаємних заліків, зустрічних зобов'язань, векселями та в інших формах, що не передбачають сплати сум податку до бюджету коштами.

Якщо ставка акцизного податку встановлена в іноземній валюті, розрахунок акцизного податку з підакцизних товарів здійснюється з використанням офіційного курсу гривні до іноземної валюти, встановленого Національним банком України на перший день кварталу, в якому здійснюється реалізація таких товарів. Відповідно до ст. 215 ставки податку в євро встановлені на нафтопродукти, скраплений газ; легкові автомобілі та кузови до них, причепа та напівпричепа, мотоцикли. Із метою визначення суми акцизного податку офіційний курс гривні залишається незмінним протягом календарного року.

Раніше порядок обчислення акцизного збору в Україні визначався доволі лаконічно ст. 6 Декрету Кабінету Міністрів України «Про акцизний збір», згідно з якою суми акцизного збору, що підлягали сплаті, визначалися платниками самостійно, виходячи з обсягу реалізованих підакцизних товарів (продукції) за встановленими ставками. Більш детально формули або схеми розрахунку, застосовані під час обчислення акцизного збору, встановлювались в інструкціях, положеннях, які розробляли податкові органи. Порядок обчислення акцизного податку визначається низкою статей Податкового кодексу України (статті 217–221) та диференціюється

залежно від типу ставки акцизного податку. Сума акцизу по підакцизним товарам, по відношенню яких встановлюються тверді (специфічні) ставки, обчислюється як сума відповідної податкової бази та податкової ставки. Сума акцизу по підакцизним товарам, по відношенню яких встановлено адвалорні ставки, розраховується як відповідна податковій ставці процентна доля податкової бази. У разі змішаної податкової ставки сума акцизу обчислюється як сума, яка отримана в результаті складання сум акцизу, які обчислені під час складання твердої податкової ставки та об'єму реалізованих підакцизних товарів у натуральному вираженні і як відповідна адвалорній податковій ставці процентна доля вартості підакцизних товарів.

Загальна сума акцизу виражена в сумі, яка отримана в результаті складання сум акцизу, які обчислені для кожного виду підакцизних товарів та оподатковуються за різними податковими ставками. Сума акцизу обчислюється після завершенні кожного податкового періоду по відношенню до всіх операцій із реалізації підакцизних товарів, дата реалізації яких відноситься до цього податкового періоду. У разі якщо платник податку не здійснює окремого обліку, то сума акцизу визначається виходячи з максимальної із застосовуваних платником податкової ставки від єдиної бази, яка визначається за всіма оподатковуваними акцизами операціям.

Із товарів, які переміщуються через митний кордон України, акцизний податок обчислюється по-іншому. Стаття 218 Податкового кодексу визначає, що суми податку з товарів (продукції), які ввозяться на митну територію України, що підлягають сплаті, визначаються платниками податку самостійно, виходячи з об'єктів оподаткування, бази оподаткування та ставок цього податку.

Особливість справляння акцизного податку під час ввезення підакцизних товарів на митну територію України полягає у взаємозв'язку та спільній реалізації як податкових, так і митних процедур. Платники акцизного податку, які імпортують підакцизні товари (продукцію), в обов'язковому порядку їх декларують і сплачують податок під час ввезення на митну територію України.

При цьому особливий порядок сплати акцизу встановлений для алкогольних та тютюнових виробів, що підлягають маркуванню. Оскільки для операцій з алкогольними напоями та тютюновими виробами встановлений спосіб сплати акцизного податку шляхом придбання марок акцизного збору, то розрахунок податку під час їх імпортування здійснюється за ставками, які діють на час придбання марок акцизного податку.

Окремо закріплюється також порядок обчислення податку в разі тимчасового ввезення на митну територію товарів (продукції) України та переміщення через митну територію України транзитом (стаття 219 Податкового кодексу України), а також товарів, що тимчасово ввозяться на митну територію України і використані у яких не має комерційного характеру. Відповідно до п. 219.1 статті 219 Податкового кодексу обов'язковою умовою звільнення транзитно підакцизних товарів (продукції) через митну територію України є здійснення заходів щодо гарантування доставки таких товарів (продукції) в порядку, визначеному митним законодавством. Дане положення кореспондується вимогам п. 27 Директиви Ради ЄС «Про загальний режим акцизних зборів» від 16 грудня 2008 року, де вказується, що підакцизні товари будуть придбані фізичними особами для їх власних потреб та будуть транспортовані ними до іншої держави – члена, акцизні збори мають сплачуватися в державі – члені придбання товарів відповідно до принципу регулювання внутрішнього ринку. П. 28 цієї Директиви вказує, що є суттєвим визначення категорії «комерційних цілей», що дозволить уникнути розбіжностей та проблем у правозастосуванні (Про загальний режим акцизних зборів, 2009: 30).

Використання акцизного податку за окремими категоріями операцій із підакцизними товарами характеризується специфічними особливостями. Ці особливості стосуються як виду підакцизного товару (продукції) і особливого режиму оподаткування в цьому випадку, так і особливих методів обліку й контролю, діяльності контролюючих органів. Традиційно як подібні різновиди виділяють алкогольну продукцію, тютюнові вироби, нафтопродукти. Специфічність справляння акцизу в такій ситуації до прийняття Податкового кодексу України спричиняла і застосування спеціальних законодавчих актів, що закріплювали специфіку акцизного оподаткування алкогольних напоїв.

Стаття 221 Податкового кодексу встановлює особливості обчислення акцизного податку з тютюнових виробів, які зумовлені декількома чинниками. По-перше, тютюнові вироби оподатковуються за адвалорними та специфічними ставками одночасно, відповідно до пп. 215.3.2. п. 215.3 ст. 215. По-друге, під час визначення суми акцизного податку з тютюнових виробів за адвалорними ставками передбачена встановлена ст. 220 процедура декларування максимальних роздрібних цін. Сума податку з тютюнових виробів обчислюється окремо за кожним видом товару, на який встановлено максимальну роздрібну ціну. По-третє, під час обчислення акцизу на цей вид товару для визначення суми акцизного податку застосовується мінімальне акцизне податкове зобов'язання. Розмір мінімального акцизного податкового зобов'язання встановлений у підп. 215.3.3 п. 215.3 ст. 215 Податкового кодексу шляхом закріплення його суми у гривнях за 1000 штук. У цілому конструкція мінімального акцизного податкового зобов'язання нагадує мінімальну граничну ставку податку, що відповідає статті 27 Кодексу (Податковий кодекс України, 2010: Ст. 27).

Особливістю провадження господарської діяльності, пов'язаної з реалізацією алкогольних виробів, є не тільки обов'язок обчислити та сплатити акцизний податок, а й дотримуватися порядку ліцензування такої діяльності. Безумовно, питання щодо ліцензування діяльності осіб, які здійснюють продаж алкоголю, повною мірою не лежить у площині оподаткування, але його процедурна реалізація вимагає приділення цьому питанню уваги в нашому дослідженні.

Реалізація алкогольних напоїв в Україні відбувається лише за умови придбання ліцензії. Відповідно до Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» (Про державне регулювання виробництва і обігу спирту

етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів, 1995) торгівля алкогольними напоями може здійснюватися суб'єктами господарювання за наявності в них ліцензій. При цьому в додатку до ліцензії на роздрібну торгівлю алкогольними напоями суб'єктом господарювання вказуються, зокрема, перелік електронних контрольно-касових апаратів та інформація про них: модель, модифікація, заводський номер, виробник, дата виготовлення. Саме використання касових апаратів безпосередньо стосується питання щодо оподаткування операцій із продажу алкогольної продукції.

Ліцензією (спеціальним дозволом) є документ державного зразка, який засвідчує право суб'єкта господарювання на провадження одного із зазначених у Законі України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» (Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів, 1995) видів діяльності протягом визначеного строку. При цьому чинним законодавством не передбачена необхідність придбання окремих ліцензій на операції з виробництва, імпорту, експорту, оптової або роздрібною торгівлі алкогольними напоями. Плата за ліцензію на роздрібну торгівлю алкогольними напоями, крім сидру та перрі (без додавання спирту), становить 8000 гривень на кожний окремий зазначений у ліцензії електронний контрольно-касовий апарат (книгу обліку розрахункових операцій), що знаходиться в місці торгівлі. Таким чином, під час проведення операцій із реалізації алкогольної продукції платник зазнає додаткового навантаження на рівні 2000 грн. у квартал.

Під час вирішення питання щодо маркування марками акцизного збору пива тривалий час потрібно було виходити з того, про яке саме пиво йдеться. Так, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів» до березня 2016 року Маркуванню підлягали усі алкогольні напої з вмістом спирту етилового понад 8,5 відсотка об'ємних одиниць та не маркувалися вироблені в Україні алкогольні напої з вмістом спирту до 8,5 відсотка об'ємних одиниць. Ураховуючи той факт, що переважна кількість сортів пива має менший ніж 8,5 відсотка об'ємних одиниць вміст спирту, ці напої не маркувалися марками акцизного податку. З 23 березня 2016 року ці вимоги скасовано, що формально говорить про необхідність маркування даного різновиду алкогольних напоїв марками акцизного податку.

Під час дослідження оподаткування акцизним податком іноземного алкоголю варто звернути увагу на наявні прогалини в регулюванні процедур його обчислення та сплати. Йдеться про випадки, коли іноземний алкоголь завозиться після придбання марок акцизного податку, в той час як протягом строку його поставки ставки акцизного податку змінюються. При цьому дата виготовлення підакцизної продукції даного виду раніша, ніж дата виготовлення марок акцизного збору, тобто зазначена на марках сума акцизного збору не відповідає сумі ставки акцизного податку, визначеній на дату раніше розлитого імпортованого алкоголю. У даному випадку варто виходити із принципового моменту, що стосується оподаткування окремих товарів акцизним податком.

Утім, чинне податкове законодавство містить норми, що врегульовують відповідність між ставкою акцизного податку на час виробництва алкогольної продукції та фактично сплаченим розміром податку. Наприклад, немаркованими вважаються алкогольні напої з марками акцизного податку, на яких зазначення суми акцизного податку, сплаченого за одиницю маркованої продукції, не відповідає сумі, визначеній з урахуванням чинних на дату розливу продукції ставок акцизного податку, міцності продукції та місткості тари. Це передбачено в абзаці 4 п. 226.9 ст. 226 Податкового кодексу України, але ця норма є загальною, тому що йдеться в даному випадку про алкогольні напої без поділу на вітчизняні та імпортовані. Загальні норми застосовуються в разі відсутності норм спеціальних, проте щодо оподаткування імпортованої алкогольної продукції встановлено спеціальний порядок визначення ставки податку. Відповідно до п.п. 222.2.2 п. 222.2 ст. 222 Податкового кодексу України ставка податку визначається не на день розливу такої продукції, а на день подання митної декларації. Отже, положення абзацу 4 п. 226.9 ст. 226 Податкового кодексу України мають застосовуватись лише під час оподаткування алкогольної продукції, виробленої на митній території України. Для імпортованої алкогольної продукції вони не можуть бути застосовані, тому що для неї дата розливу не є датою визначення ставки акцизного податку.

Висновки. У статті проведено аналіз процедур обчислення акцизного податку з урахуванням специфіки непрямого оподаткування. Зроблено акцент на поліаспектності порядку визначення податкової бази за акцизним податком, що зумовлено наявністю різних груп підакцизних товарів, які суттєво відрізняються за своїми характеристиками.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 13-14, 15-16, 17. Ст. 112.
2. Податковий кодекс України: постатейний коментар: у 2 ч. / Л.К. Воронова, М.П. Кучерявенко, О.А. Лукашев та ін.; за ред. М.П. Кучерявенка. Харків : Право, 2011. Ч. 2. 1128 с.
3. Про загальний режим акцизних зборів : Директива Ради ЄС від 16.02.2008/118/ЄС. *Офіційний вісник Європейського Союзу*. 2009. L 9/12. 30.
4. Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів : Закон України № 481/95-ВР від 19.12.1995 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 46. Ст. 345.

References:

1. Podatkovyi kodeks Ukrainy (2010) [Tax Code of Ukraine, dated 02.12.2010 № 2755-VI]. Information of the Verkhovna Rada of Ukraine. 2011. №13-14, 15-16, 17. P.112. [in Ukrainian]
2. Podatkovyi kodeks Ukrainy: postateynyi komentar : u 2 chastinakh (2011) [Tax Code of Ukraine: article-by-article commentary: in 2 parts]/L.K. Voronova, M.P. Kucheryavenko, O.A. Lukashev ta inshi; pid redaktsieyu M.P. Kucheryavenko. Kharkiv: Pravo, 2011. Part 2. 1128 p. [in Ukrainian]
3. Pro zahalnyi rezhym aktsyzykh zboriv : Dyrektyva Rady YeS (2008) [On the general regime of excise duties: Directive of the Council of the EU of 16.02.2008] / 118 / EU. Official Journal of the European Union. 2009. L 9/12. 30. [in Ukrainian]
4. Pro derzhavne rehuliuвання vyrobnytstva i obihu spyrtu etylovoho, koniachnoho i plodovoho, alkoholnykh napoiv ta tiutiunovykh vyrobiv (1995) : Zakon Ukrainy № 481/95-VR vid 19.12.1995 r. [On state regulation of production and circulation of ethyl alcohol, cognac and fruit, alcoholic beverages and tobacco products: Law of Ukraine № 481/95-VR of 19.12.1995]. Information of the Verkhovna Rada of Ukraine. 1995. № 46. Art. 345. [in Ukrainian]

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.4.2.31>

ADMINISTRATIVE DISCRETION OF TAX AUTHORITY AS DETERRENT TO INTRODUCTION OF TAX MEDIATION IN UKRAINE

Andrii Sokolov

Attorney,

Postgraduate Student at the Department of Administrative and Customs Law

University of Customs and Finance (Dnipro, Ukraine)

ORCID ID: 0000-0001-5661-7729

Abstract. The article investigates the prospects of introduction of the tax mediation in Ukraine as an important part of the reform of the rule of law. Review of the generalised indices of resolving the tax disputes through administrative and judicial procedures evidences the topicality of the mediation model as a part of administration of justice. The activity of the tax authority as public administration that lies in performance of the administrative discretion and use of discretionary powers in solving the tax disputes is investigated. With account of existent practices and experiences the basic methodology for improvement of the organisational framework of the administrative discretion in activity of the tax authority in case of improvement of the current law of Ukraine for the effective introduction of the tax mediation procedures is outlined. It is concluded that for today, imperfection of the tax law of Ukraine and lack of understanding by the tax authorities of the legal nature of the administrative discretion and limits of its application complicates development of mediation in solving the tax disputes. The prospects and lines of further researches on formation of the tax mediation in Ukraine as a significant element of the “proper administration” for promotion of partner relations between the tax authority, taxpayers and other taxable subjects.

Key words: tax dispute, mediation, tax authority, administrative discretion, discretionary powers, proper administration.

АДМІНІСТРАТИВНИЙ РОЗСУД ПОДАТКОВОГО ОРГАНУ ЯК СТРИМУЮЧИЙ ЕЛЕМЕНТ ВПРОВАДЖЕННЯ ПОДАТКОВОЇ МЕДІАЦІЇ В УКРАЇНІ

Андрій Соколов

адвокат,

аспірант кафедри адміністративного та митного права

Університету митної справи та фінансів (Дніпро, Україна)

ORCID ID: 0000-0001-5661-7729

Анотація. У статті досліджується питання перспективи впровадження податкової медіації в Україні як важливої частини реформи верховенства права. Огляд узагальнених показників вирішення податкових спорів в адміністративному та судовому порядку свідчить про актуальність моделі медіації як частини правосуддя. Досліджується діяльність податкового органу як публічної адміністрації, що полягає в здійсненні адміністративного розсуду та використанні дискреційних повноважень у процесі вирішення податкових спорів. З урахуванням наявних практик та напрацювань окреслено базову методологію вдосконалення організаційних засад адміністративного розсуду в діяльності податкового органу в процесі вдосконалення чинного в Україні законодавства для ефективного запровадження механізму податкової медіації. Робиться висновок, що нині недосконалість податкового законодавства України та нерозуміння податковим органом правової природи адміністративного розсуду і меж його застосування ускладнює розвиток медіації у вирішенні податкових спорів. Окреслено перспективи та напрями подальших досліджень із питань становлення податкової медіації в Україні як важливого елементу моделі